

η τάξη μας

Εφημερίδα Μαθητικής Κοινότητας 1ου Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. Ταύρου
Φύλλο 24ο - Μάρτιος 2015

Επιμέλεια - Αρχισυνταξία: Ταφλανίδου Φιλοθέη

Συντακτική ομάδα: Βαθρακογιάννης Γιάννης, Ζαλώνης Παύλος, Κατωμέρης Σπύρος, Κολιού Μαρία, Μπογιατζής Χρήστος, Παπαδημητρίου Δημήτρης, Σουχοπάροβ Ιγκόρ, Σοφιανού Μαρία, Τσουτσόγλου Μιχάλης.

Υπεύθυνος Καθηγητής συντονισμού- σελιδοποίηση: Μπαρσούκη Ευαγγελή

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ, ΤΟΠΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ.

Η ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΣ ΣΤΟ FACEBOOK: 1ο ΕΣΠ. ΕΠΑΛ ΤΑΥΡΟΥ (ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ)

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821

Μια από τις πιο μαύρες σελίδες στην ιστορία της Ελλάδας είναι αυτή του Εμφυλίου Πολέμου της περιόδου 1823 – 1825. Ο πόλεμος αυτός είχε βαρύτατο κόστος για τη χώρα και παραλίγο να πλήξει ανεπανόρθωτα την Ελληνική Επανάσταση που τότε βρισκόταν ακόμα σε εξέλιξη.

σελίδες 6-7

Η άγνωστη ελληνική επανάσταση του 727 μ.Χ. ενάντια στους Βυζαντινούς

Στην Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (Βυζάντιο) την εποχή του Λέοντος Γ΄ του Ισαύρου. Ήταν αυτοκράτωρ από το 717 έως το 741. Αν και κατάφερε να αποκρούσει προσωρινά τους εξ ανατολής εχθρούς, στα υπόδουλα ελληνικά εδάφη σιγόβραζε η Επανάσταση των «Ελλαδικών» όπως την αποκαλούν οι βυζαντινές πηγές.

σελίδα 4

Η ΒΙΑ ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ

...Αν μας προσκαλέσουνε σ' ένα γεύμα όπου πληρώνεται όποιος τρώει και πληρώνει όποιος κοιτάζει τους άλλους να τρώνε, είναι φυσικό να υπακούσουμε στο σύνθημα: «Να τα σπάσουμε όλα, τώρα αρχίζει η δικιά μας γιορτή!».

σελίδες 8 & 9

Κώστας Καρυωτάκης

... ' μ μ μ
μ μ
, , μ μ μ
, , μ μ μ
, , μ μ μ

σελίδα 5

Περίεργα έθιμα του Πάσχα στην Ελλάδα

σελίδα 2

"Αγχωθείτε"

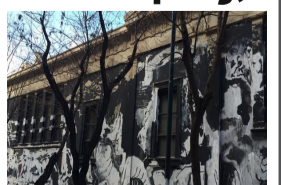
Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της εποχής μας που έχει εξελιχθεί σε αρρώστια είναι το άγχος.

«...αν κάνουμε τίποτα για να έχουμε καμία δύναμη για να το αντισταθίσουμε. Το άγχος έχει γίνει το πιο σημαντικό πρόβλημα στην ζωή μας και πρέπει να προσέχουμε την κατάσταση»

σελίδα 3

Τέχνη ή βανδαλισμός;

Για το συγκεκριμένο graffiti μαίνεται ένας πόλεμος

σελίδα 3

Περίεργα έθιμα του Πάσχα στην Ελλάδα

Τα πασχαλινά έθιμα αναβιώνουν κάθε χρόνο και κρατούν ζωντανές τις παραδόσεις μας!

- Την Μεγάλη Παρασκευή στο **Μαρούσι Αττικής**, η ενορία του Αγίου Ελευθερίου αναπαριστά σε σκηνές όλη τη ζωή του Χριστού με tableau vivant. Στις αναπαραστάσεις συμμετέχουν παιδιά μικρά και μεγάλα. Η διαδρομή του Επιταφίου περνάει από όλες τις σκηνές. Τα παιδιά μένουν ακίνητα για πολύ ώρα, μέχρι να προσπεράσει και ο τελευταίος πιστός του Επιταφίου.

- Πάσχα στη **Χίο** σημαίνει ρουκετοπόλεμος, ένα έθιμο που ξεκινά από παλιά την εποχή της τουρκοκρατίας και είναι ένας "πόλεμος" ανάμεσα σε δύο ενορίες του Βροντάδου, την ενορία του Αγίου Μάρκου και την ενορία της Παναγίας της Ερειθανής. Απ' ότι λένε ξεκίνησε από τα παιδιά των δύο ενοριών που έπαιζαν πετροπόλεμο με σφεντόνες. Στην συνέχεια άρχισαν να εμπλέκονται και οι μεγαλύτεροι με αποτέλεσμα οι σφεντόνες να αντικατασταθούν από τα κανονάκια. Μετά από επέμβαση των Τούρκων, επειδή φοβήθηκαν για την χρησιμοποίηση των κανονιών σε πιθανή εξέγερση των κατοίκων, τα κανονάκια κατασχέθηκαν και μεταφέρθηκαν στο κάστρο. Μετά από αυτό το περιστατικό οι ενορίτες των δύο εκκλησιών άρχισαν να σκέφτονται ένα νέο τρόπο για να συνεχίσουν τον "πόλεμο" με κάτι εντυπωσιακό αλλά που να μην τους το απαγορεύσουν οι Τούρκοι. Η λύση δόθηκε από τους ενορίτες του Αγίου Μάρκου και τον πυροτεχνουργό Κορακάκης που είχε το εργαστήριό του στην πόλη. Τους έφτιαξε μερικές ρουκέτες τις οποίες μετέφεραν στο Βροντάδο. Συγχρόνως οι ίδιοι άφησαν να διαρρεύσει το μυστικό τους και στους ενορίτες της Παναγίας της Ερειθανής ώστε να συνεχιστεί ο "πόλεμος".

- Στην **Κύθνο** την Κυριακή του Πάσχα στήνεται μία κούνια στην πλατεία του νησιού, στην οποία ανεβαίνουν και κουνιούνται αγόρια και κορίτσια ντυμένα με παραδοσιακές στολές.

- Στη **Σύρο** πάλι το Πάσχα γιορτάζεται συγχρόνως και από την Ορθόδοξη και από την Καθολική κοινότητα.

- Στη **Φολέγανδρο** περιφέρουν την εικόνα της Κοιμήσεως της Θεοτόκου για τρεις μέρες και την περνούν μαζί με με την πομπή των πιστών απ' όλα τα σπίτια του νησιού!

- Στο **νησί της Πάτμου** πάλι, την Μ. Πέμπτη γίνεται αναπαράσταση του Μυστικού Δείπνου και του Νιπτήρα στην κεντρική πλατεία.

- Το Σάββατο του Λαζάρου στην **Κάλυμνο** ζυμώνουν "Λαζάρους", πλάθουν δηλαδή ένα ομοίωμα ανθρώπου με χέρια, πόδια και κεφάλι.

- Στην **Κάρπαθο** την ανάσταση αντί για σουβλιστό αρνί έχουν το πατροπαράδοτο Βυζαντινό δηλαδή γεμιστό αρνί με ρύζι, πλιγούρι και εντόσθια. Το ψήνουν σε παραδοσιακό Καρπάθιο φούρνο, ο οποίος σφραγίζεται με λάσπη και πηλό και ανήμερα του Πάσχα τον ανοίγουν και γιορτάζουν την ημέρα αυτή με ντόπιο κρασί και παραδοσιακούς χορούς.

- Στην **Κέρκυρα** το πρωί του Μ. Σαββάτου μετά την ακολουθία της Πρώτης Ανάστασης στην

Μητρόπολη, χτυπούν οι καμπάνες των εκκλησιών και από τα παράθυρα των σπιτιών πέφτουν κατά χιλιάδες πήλινα δοχεία (μπότιδες) στους δρόμους, με μεγάλο κρότο. Το βράδυ του Μ. Σαββάτου η Ανάσταση γίνεται στην Άνω Πλατεία και όλα τα παράθυρα των γύρω σπιτιών είναι ανοιχτά με αναμμένα κεράκια.

- Στο **Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Νικολάου των Ξένων στην Ζάκυνθο**, η περιφορά του Επιταφίου, σύμφωνα με παμπάλαιο τοπικό έθιμο, γίνεται τις πρώτες πρωινές ώρες του Μ. Σαββάτου, ενώ με την ανατολή του ηλίου, ο Δεσπότης σηκώνει την Ανάσταση. Με το πρώτο χτύπημα της καμπάνας, ο Δεσπότης αφήνει ελεύθερα άσπρα περιστέρια ενώ από το καμπαναριό αλλά και από τα παράθυρα των σπιτιών.

- Στην **Ύδρα** την Μ. Παρασκευή γίνεται κάτι το μοναδικό, ο Επιτάφιος της συνοικίας Καμίνι μπαίνει στη θάλασσα και εκεί διαβάζεται η Ακολουθία του Επιταφίου.

- Στην **Καλαμάτα** αναβιώνει ένα έθιμο, που πηγάζει από τους απελευθερωτικούς αγώνες του 1821, ο

διαγωνισμός των "μπουλουκιών". Οι διαγωνιζόμενοι, με παραδοσιακές ενδυμασίες και οπλισμένοι με σαΐτες (χαρτονένιοι σωλήνες γεμάτοι μπαρούτι), επιδίδονται σε σαϊτοπόλεμο. στο γήπεδο του Μεσσηνιακού.

- Ένα από τα πιο παλιά έθιμα οι "κούνιες" αναβιώνουν εκτός από την Κύθνο και στη **Λέσβο**. Την Κυριακή του Πάσχα στήνεται στην πλατεία του νησιού μια κούνια στην οποία ανεβαίνουν κορίτσια και αγόρια ντυμένα με παραδοσιακές στολές. Αυτός ή αυτή που θα κουνήσει κάποιον, δεσμεύεται ενώπιον Θεού και ανθρώπων για γάμο.

- Χαρακτηριστικό είναι επίσης το έθιμο του "λάκκου" που αναβιώνει παραδοσιακά στη **Λιβαδειά**. Μετά την Ανάσταση και πριν ακόμα ξημερώσει οι Λιβαδίτες ετοιμάζουν με προσοχή το

λάκκο όπου θα ανάψει η φωτιά με τη λαμπάδα της Αναστάσεως. Εκεί ψήνονται τα αρνιά.

- Στην **Μονεμβασία, τη Σύμη και την Αστυπάλαια** ανήμερα ή την επομένη του Πάσχα, γίνεται το κάψιμο του

Ιούδα. Πρόκειται για ένα ομοίωμα παραγεμισμένο με ξύλα και άχυρα το οποίο προηγουμένως έχουν περιφέρει οι νέοι στα χωριά.

- Στην **Ορεστιάδα και στο Διδυμότειχο** στη δεύτερη Ανάσταση βγάζουν σε δημοπρασία την εικόνα της Αγίας Αναστασίας. Όποιος πλειοδοτήσει, κρατά την εικόνα στο γύρο που κάνουν, σχηματίζοντας το "μαγικό κύκλο", ο οποίος προστατεύει το χωριό από κάθε κακό. www.newsit.gr

- Στο **Ηράκλειο της Κρήτης** τη Δευτέρα του Πάσχα με φαί και κρασί, ενώ έχει προηγηθεί καθαρισμός και καλλωπισμός του χώρου, συγγενείς και φίλοι των αποβιώσαντων, πηγαίνουν στο κοιμητήριο της περιοχής και γευματίζουν με παραδοσιακά γλυκά και φαγητά ανταλλάσσοντας ευχές. Με αυτό τον τρόπο όπως λένε οι συγγενείς τιμούν την μνήμη τους, τους μακαρίζουν και κυρίως διαδίδουν το αναστάσιμο μήνυμα των ημερών.

- Στην **Κορώνη** κατά την διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας κάνουν αυστηρή νηστεία και δεν τρώνε ούτε μαγειρεύουν ούτε πίνουν τίποτα. Κάποιοι από τους χωρικούς επειδή δεν αντέχουν, βάζουν σε ένα ποτηράκι λίγο ξύδι για να πιουν. Επειδή το ξύδι όμως ως γνωστόν δεν πίνεται... ξεροσφύρι το συνδυάζουν με λίγη.. αραχνίτσα. Ναι, καλά διαβάσετε. Επειδή η παράδοση λέει πως έτσι πότισαν τον Χριστό οι ντόπιοι πίνουν ξύδι με αράχνη...

Η άγνωστη ελληνική επανάσταση του 727 μ.Χ. ενάντια στους Βυζαντινούς

Βρισκόμαστε στην Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (Βυζάντιο) την εποχή του Λέοντος Γ΄ του Ισαύρου. Ήταν αυτοκράτωρ από το 717 έως το 741. Αν και κατάφερε να αποκρούσει προσωρινά τους εξ ανατολής εχθρούς, στα υπόδουλα ελληνικά εδάφη σιγόνβραζε η Επανάσταση των «Ελλαδικών» όπως την αποκαλούν οι βυζαντινές πηγές.

Σύμφωνα με παλαιότερους ιστορικούς, όπως ο A. Lombard, η καταστολή της Ελληνικής Επανάστασης ήταν μία προσπάθεια «αποκαθάρσεως» της βυζαντινής αυτοκρατορίας εκ μέρους του Λέοντος από το «μίσμα της ειδωλολατρίας».

Άλλοι ιστορικοί όπως ο Νικηφόρος Βρυέννιος θεώρησαν ότι μαζί με την Επανάσταση των Ελλήνων προς αποκατάσταση των Ιερών Βωμών και Ναών, στο επαναστατικό ρεύμα ενώθηκαν και κοινωνικοπολιτικές αξιώσεις, όπως η μείωση της φορολογίας.

Το σίγουρο πάντως είναι ότι η γενοκτονία 650.000 Ελλήνων από τους βυζαντινούς στρατιώτες έγινε υπό τις εντολές των χριστιανών επισκόπων, όπως γράφει στην βιογραφία του ο Ιερέυς του Διονύσου Κόρεσος, αντίτυπο της οποίας έχουν διασώσει οι Άραβες αντιγραφείς και λόγιοι.

Ο Ιερέυς Κόρεσος ήτο μαζί με τον Συνέστιο πρωτεργάτες και Εθνομάρτυρες της Επανάστασης. Ο V. N. Zlatarski γράφει ότι ο Κόρεσος ξεκίνησε από την Αρκαδία και ο Συνέστιος από την Αθήνα. Και οι δύο ξεσήκωσαν τους Έλληνες να πολεμήσουν τους Ρωμαίους κατακτητές.

Εκείνο τον καιρό το κράτος των Ρωμαίων είχε αποδυναμωθεί εξαιτίας των πολέμων κατά των Αράβων και οι Έλληνες θεώρησαν ότι ήταν η κατάλληλη ευκαιρία να εκδιώξουν τους Ρωμαίους από τα Ελληνικά εδάφη. Έτσι ζήτησαν στρατιωτική βοήθεια από τους Έλληνες της Δύσεως, κυρίως της Κάτω Ιταλίας.

Είκοσι πέντε χιλιάδες Έλληνες από την Κάτω Ιταλία έσπευσαν να καταταγούν στον ελληνικό επαναστατικό στρατό του Κορέσου και του Συνεστίου όπως αναφέρει σε επιστολή του ο πάπας Γρηγόριος Β΄.

Την ίδια στιγμή στο κέντρο του ανατολικού ρωμαϊκού κράτους, στην Νέα Ρώμη (Κωνσταντινούπολη), ξεσπούν ταραχές κατά του Λέοντος Γ΄ που φτάνουν σε ανοικτή στάση όπως αναφέρει ο Θεοφάνης. Οι στασιαστές, γράφει ο Θεοφάνης, υπεκκινούντο από τον πρώην αυτοκράτορα Αναστάσιο ο οποίος φαίνεται να συνωμότησε με ανωτάτους αξιωματούχους. Ήταν μοναδική η ευκαιρία για να εκραγεί η Ελληνική Επανάσταση καθώς οι ενδοβυζαντινές ταραχές θα κρατούσαν μακριά τα ρωμαϊκά στρατεύματα μέχρι να οργανωθεί καλύτερα ο ελληνικός απελευθερωτικός στρατός.

Το 726 τα νησιά της Σάμου, Ρόδου και Κρήτης επαναστατούν. Στέλνουν πλοία εφοδιασμένα από τους Άραβες και επανδρωμένα με ναύτες από την Σικελία για να κτυπήσουν τον ρωμαϊκό στόλο που βγήκε

από το λιμάνι της Νέας Ρώμης. Εναντίον των Ελλήνων στάλθηκε ο Ρωμαίος ναύαρχος Αγαλλιανός, γοθικής καταγωγής, ο οποίος συνάντησε τον Ελληνικό Στόλο λίγο έξω από την Εύβοια.

Οι Έλληνες είχαν 82 πλοία και οι βυζαντινοί 350 σύμφωνα με τον Zlatarski. Ενώ σύμφωνα με τον Κόρεσο οι Έλληνες είχαν 70 πλοία και οι βυζαντινοί 500. Ναύαρχος των Ελλήνων ήταν ο Συνέστιος. Στο δεξί κέρασ των Ελληνικών πλοίων επικεφαλής ήτο ο Κόρεσος.

Αφού πρώτα οι Έλληνες έκαναν θυσίες προς τους Θεούς και προσευχήθηκαν όλοι μαζί, ο Κόρεσος έδωσε πρώτος το παράδειγμα ορμώντας ακάθεκτος κατά των ρωμαϊκών πλοίων. Αμέσως εμβόλισε το πρώτο ρωμαϊκό πλοίο βυθίζοντάς το. Επακολούθησε σκληρή μάχη σώμα με σώμα καθώς τα ελληνικά πλοία ναι μεν ήταν πιο ευκίνητα των ρωμαϊκών, αλλά υστερούσαν σε ισχύ πυρός. Οπότε οι Έλληνες μαχητές έπρεπε να πλευρίζουν τα ρωμαϊκά πλοία και να ανεβαίνουν οι ναύτες πάνω τους για να σκοτώσουν τους Ανατολικορωμαίους.

Η νίκη ήταν συντριπτική υπέρ των Ελλήνων. Οι Ρωμαίοι ηττήθηκαν με τρομακτικές απώλειες. Ο Βρυέννιος αναφέρει 190 ρωμαϊκά κατεστραμμένα πλοία ενώ ο Zlatarski μιλάει για 300 ρωμαϊκά πλοία κατεστραμμένα και 60 αιχμαλωτισμένα. Επίσης οι πηγές μιλάνε για 8 Ελληνικά πλοία κατεστραμμένα. Οι νεκροί από πλευράς Ρωμαίων ανέρχονται στους 70.000 και από πλευράς Ελλήνων στους 1200. Οι Έλληνες κατενθουσιασμένοι έκαναν ευχαριστήριες θυσίες προς τους Θεούς και με επικεφαλής τον Ιερέα Κόρεσο αφιέρωσαν τις ρωμαϊκές (βυζαντινές) ασπίδες που λαφυραγωγήσαν προς τιμήν του Θεού Διονύσου, τον οποίον θεώρησαν υπεύθυνο για την περίλαμπρη νίκη τους κατά των Ρωμαίων της Ανατολής, δηλαδή αυτών που αποκαλούμε σήμερα Βυζαντινών.

Σε στρατιωτικό συμβούλιο που έγινε στην Αθήνα το 727 ο Συνέστιος προτείνει να μεταφερθεί ο πόλεμος και στην ξηρά. Ο Κόρεσος συμφωνεί και δίνει εντολή στους Ιεροκήρυκες να ξεσηκώσουν όλες τις Ελληνικές Πόλεις κατά των Ρωμαίων κατακτητών και να εξοπλιστούν όλοι με ό,τι όπλα μπορεί να βρει ο καθένας.

Ο Λέων Γ΄ καταφέρνει να απαλλαγεί από τις ενδοβυζαντινές διαμάχες και αρχίζει να στρέφει το βλέμμα του κατά των Ελλήνων Επαναστατών. Στέλνει νέα στρατεύματα με στρατηγό έναν αιμοσταγή βάρβαρο ονόματι Ζαουτζά. Αυτός ο αιμοβόρος Ρωμαίος απ' όπου περνούσε σκορπούσε τον θάνατο στους Έλληνες. Τον Μάρτιο του 728 μπήκε στην Θεσσαλία και άρχισε να σφάζει όλους ηλικιωμένους και τα γυναικόπαιδα. Περίπου 50.000 Ελληνίδες μαζί με τα παιδιά τους αποκεφαλίστηκαν όταν αυτές αρνήθηκαν να αποκηρύξουν την θρησκεία τους, να βαπτιστούν χριστιανές και να υποταχθούν στους Ρωμαίους κατακτητές.

Το Ελληνικό στράτευμα μαθαίνοντας την κάθοδο του Ζαουτζά συγκεντρώθηκε για την αποφασιστική μάχη εναντίον του.

Μαζεύτηκαν 60.000 Έλληνες στρατιώτες για να αντιμετωπίσουν τα ρωμαϊκά στρατεύματα της Κωνσταντινούπολης, τα οποία αριθμούσαν 250.000 βαρβάρους. Ο Ιερέυς Κόρεσος εξετάζοντας τους οιωνούς συμβούλευσε τον Συνέστιο να ξεκινήσουν πόλεμο φθοράς, δηλαδή ανταρτοπόλεμο και να μην επιτεθούν μονομιάς στους βαρβάρους μισθοφόρους των Ρωμαίων.

Ακόμη οι Έλληνες δεν είχαν αποκτήσει την απαραίτητη πολεμική πείρα για μάχη εκ παρατάξεως μετά από τόσα χρόνια ρωμαϊκής κατοχής που τους είχε στερήσει από την πολεμική τακτική των αρχαίων προγόνων τους. Όμως ο Συνέστιος δεν άκουσε τον Έλληνα Ιερέα. Στην φονική μάχη που επακολούθησε λίγο έξω από την σημερινή Λάρισα έπεσαν ηρωικώς σχεδόν όλοι οι Έλληνες.

Ήταν 10 Απριλίου του 728 σύμφωνα με το χριστιανικό ημερολόγιο. Ο Συνέστιος σκοτώθηκε πολεμώντας ηρωικά στην μάχη. Τον Ιερέα Κόρεσο οι Ρωμαίοι είχαν εντολές να τον συλλάβουν ζωντανό. Τον μετέφεραν αλυσοδεμένο στην Νέα Ρώμη, στην Κωνσταντινούπολη. Ο Ρωμαίος στρατηγός Ζαουτζάς είχε πάρει εντολές από τον Ρωμαίο αυτοκράτορα της Κωνσταντινούπολης Λέοντα Γ΄ να αφανίσει όλους τους Έλληνες στην πυρά.

Οι χριστιανοί επίσκοποι προέτρεπαν τους Ρωμαίους στρατιώτες να βιάζουν τις Έλληνίδες και μετά να αποκεφαλίζουν τα παιδιά τους, «ίνα το ελληνικόν γένος αποκτείναι», όπως αναφέρει ο Νικηφόρος διότι τελούν «μιαράς και δαιμονιώδεις θυσίας».

Οι βάρβαροι μισθοφόροι των Ρωμαίων με επικεφαλής τους χριστιανούς μοναχούς συγκέντρωσαν 600.000 Έλληνες, γυναικόπαιδα κυρίως, στην περιοχή γύρω από την σημερινή Λάρισα και διέταξαν να τους κάψουν ζωντανούς. Αυτά τα στοιχεία αναφέρουν βουλγαρικές και αραβικές πηγές καθώς και ο Ιερέυς Κόρεσος στην βιογραφία του που συνέγραψε όσο καιρό ήταν αιχμάλωτος των Ρωμαίων. Μετά από λίγο θα θανατωθεί και αυτός με φρικιαστικά βασανιστήρια στην πυρά.

Το φρικιαστικό έγκλημα που συνετάραξε τότε την Οικουμένη οι νεοβυζαντινοί φροντίζουν να κρατούν θαμμένο ώστε να μην μαθαίνουν οι Έλληνες την Ιστορία τους. **Η Γενοκτονία των 650.000 Ελλήνων, κυρίως γυναικόπαιδα, θα μείνει στην Ιστορία ως «σήμα κατατεθέν» της ανατολικορωμαϊκής λαίλαπας.**

Πηγές: Ιερέυς Κόρεσος, Βιογραφία Θ. Κορρές, Το κίνημα των «Ελλαδικών» Νικηφόρος Βρυέννιος, Ύλη Ιστορίας Πάπας Γρηγόριος Β΄, Επιστολαί V. N. Zlatarski, Istorija A. Lombard, Constantin V

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821

Μια από τις πιο μαύρες σελίδες στην ιστορία της Ελλάδας είναι αυτή του Εμφυλίου Πολέμου της περιόδου 1823 – 1825. Ο πόλεμος αυτός είχε βαρύτατο κόστος για τη χώρα και παραλίγο να πλήξει ανεπανόρθωτα την Ελληνική Επανάσταση που τότε βρισκόταν ακόμα σε εξέλιξη. Ο Εμφύλιος χωρίζεται σε Α' φάση και Β' φάση.

[τοιχογραφία στη Βουλή]

Α' φάση του Εμφυλίου (φθινόπωρο 1823 – Ιούλιος 1824)

Οι διαμάχες πολιτικών και στρατιωτικών, που υπέβασκαν από το πρώτο έτος της Επανάστασης οξύνθηκαν κατά τη διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση της Β' Εθνοσυνέλευσης. Η Β' Εθνοσυνέλευση των Ελλήνων έγινε στο Άστρος της Κυνουρίας την περίοδο Μαρτίου – Απριλίου 1823. Σε αυτή την Εθνοσυνέλευση επικράτησαν οι πρόκριτοι. Πρόεδρος του Εκτελεστικού εκλέχτηκε ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης. Επιπλέον, η αντιπαράθεση μεταξύ (πολιτικών – προκρίτων) και (στρατιωτικών – οπλαρχηγών) οξύνθηκε καθώς η πολιτική ολιγαρχία παραμέρισε τον Δημήτριο Υψηλάντη και κατήργησε την Πελοποννησιακή Γερουσία. Παράλληλα αποφασίστηκε να διαπραγματευτεί η κυβέρνηση με Άγγλους τραπεζίτες τη χορήγηση δανείου με υποθήκη τα «εθνικά κτήματα». Οι πρόκριτοι άρχισαν να ανησυχούν με την υψηλή δημοτικότητα που είχε αποκτήσει ο Θ. Κολοκοτρώνης και έτσι αρνήθηκαν να του αναθέσουν την αρχιστρατηγία για την πολιορκία της Πάτρας. Όμως, το Μάιο του 1823 ο Θ. Κολοκοτρώνης δέχθηκε να αναλάβει τη θέση του Αντιπροέδρου του Εκτελεστικού. Τον Ιούλιο του ίδιου χρόνου ο αγγλόφιλος πολιτικός Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος εκλέχτηκε Πρόεδρος του Βουλευτικού. Την περίοδο αυτή οι αντιπαράθεσεις μεταξύ Βουλευτικού και Εκτελεστικού οξύνθηκαν με αποτέλεσμα ο Κολοκοτρώνης να υποβάλει την παραίτησή του από το Εκτελεστικό, αλλά η παραίτηση του δεν έγινε δεκτή.

Βασική αφορμή για την έναρξη του Εμφυλίου Πολέμου στάθηκε η απόφαση του Βουλευτικού να καθαιρέσει τον Υπουργό, Δημήτριο Περούκα, με την κατηγορία της υπέρβασης καθήκοντος. Οι στρατιωτικοί και οι οπλαρχηγοί, υπερασπιζόμενοι το Εκτελεστικό, διαλύουν το Βουλευτικό με την κατηγορία ότι δεν είχε ενεργήσει νόμιμα στην περίπτωση Περούκα. Το Φθινόπωρο του 1823

συγκεντρώνονται στη Σιλίμνα της Τρίπολης οι Θεόδωρος και Πάνος Κολοκοτρώνης, Θ. Νέγρης, Ασημάκης Φωτήλας, Οδυσσέας Ανδρούτσος, Δημήτριος Πλαπούτας, Νικηταράς, Δημήτριος Υψηλάντης κ.α. Εκεί αποφασίστηκε από κοινού η αντίσταση κατά του Μαυροκορδάτου και των πολιτικών. Όλοι μαζί ορκίστηκαν «ενώπιον της εικόνας του Χριστού» ότι θα αγωνιστούν ενωμένοι.

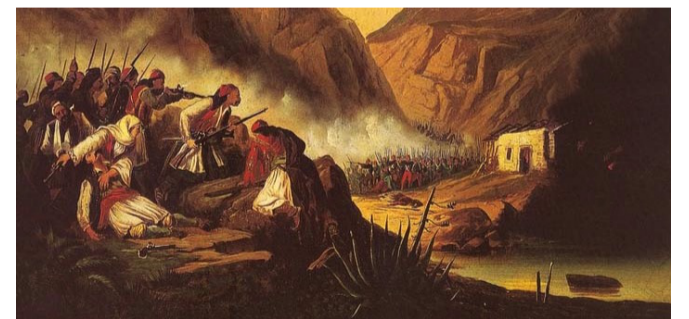
Στα τέλη Νοεμβρίου 1823 το Βουλευτικό (του Μαυροκορδάτου) καταφεύγει στο Κρανίδι για να βρίσκεται πιο κοντά στα ναυτικά νησιά Ύδρα και Σπέτσες που το υποστήριζαν. Από εκεί, αν και δεν διαθέτει την απαραίτητη απαρτία, κηρύσσει παράνομο το Εκτελεστικό καθαιρώντας τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη από Πρόεδρο και δημιουργεί τον Ιανουάριο του 1824 νέο Εκτελεστικό, με Πρόεδρο τον Ύδραίο καραβοκύρη Γεώργιο Κουντουριώτη. Έτσι, δημιουργούνται δύο αντίπαλοι πόλοι εξουσίας. Τον ένα πόλο αποτελούν οι «Κυβερνητικοί» (Γ. Κουντουριώτης, Α. Μαυροκορδάτος κ.α.) που έχουν την έδρα τους στο Κρανίδι και τον άλλο πόλο αποτελούν οι «Αντικυβερνητικοί» (Θεόδωρος και Πάνος Κολοκοτρώνης, Νικηταράς κ.α.) που έχουν την έδρα τους στην Τρίπολη. Η μία παράταξη κατηγορούσε την άλλη ως παράνομη, ενώ και οι δύο προκήρυξαν εκλογές για την ανάδειξη νέου Βουλευτικού.

Οι «Αντικυβερνητικοί» κατηγορούσαν τους «Κυβερνητικούς» ότι θέλουν να παραδώσουν την Ελλάδα στους Άγγλους, ενώ οι «Κυβερνητικοί» εξέφραζαν τους φόβους τους για τις δικτατορικές τάσεις των στρατιωτικών - οπλαρχηγών, που αποτελούσαν τη ραχοκοκαλιά των «Αντικυβερνητικών». Η πλάστιγγα έγειρε εύκολα υπέρ των «Κυβερνητικών», που είχαν τη δύναμη και τον πλούτο στα χέρια τους. Οι Κυβερνητικοί (Μαυροκορδάτος και Κουντουριώτης) είχαν σημαντική υποστήριξη από τους νησιώτες εφοπλιστές και κεφαλαιούχους, τους περισσότερους ρουμελιώτες οπλαρχηγούς, το μεγαλύτερο μέρος των πελοποννησίων γαιοκτημόνων, τους Έλληνες του εξωτερικού και τους περισσότερους φιλέλληνες. Σε αυτή την πρώτη φάση του Εμφυλίου, ένας από τους υποστηρικτές των κυβερνητικών ήταν και ο Οδυσσέας Ανδρούτσος αν και δεν συμμετείχε ενεργά στις μάχες. Οι δυνάμεις της αντικυβερνητικής παράταξης του Θ. Κολοκοτρώνη ήταν αρκετά περιορισμένες. Ένα επιπλέον όπλο στα χέρια των Κυβερνητικών του Κρανιδίου ήταν και το δάνειο των 800.000 λιρών που πήραν από τους Άγγλους τραπεζίτες για τις πολεμικές ανάγκες της χώρας, αλλά το κατασπατάλησαν στην εμφύλια διαμάχη. Μάταια η παράταξη Κολοκοτρώνη προσπάθησε να το μπλοκάρει, επειδή γνώριζε ποια θα ήταν η τύχη του. Οι Κυβερνητικοί χρησιμοποίησαν τα χρήματα του δανείου για να εξαγοράσουν συνειδήσεις και

να αποκτήσουν την υποστήριξη όσο το δυνατόν περισσότερων υποστηρικτών ώστε να νικήσουν την Αντικυβερνητική παράταξη.

Το δίμηνο Φεβρουαρίου - Μαρτίου 1824 δόθηκαν σκληρές μάχες μεταξύ των αντιμαχόμενων παρατάξεων στις περιοχές της Αρκαδίας και της Αργολίδας, με εύκολη επικράτηση των Κυβερνητικών. Στις 2 Μαρτίου 1824 ο Ανδρέας Μιαούλης αρχίζει να πολιορκεί το Ναύπλιο εκ μέρους της κυβέρνησης του Κρανιδίου και στις 31 Μαρτίου οι Νοταράς, Λόντος και Ζαΐμης φτάνουν μπροστά από τα τείχη της Τρίπολης. Τελικά ύστερα από διαπραγματεύσεις ο Θ. Κολοκοτρώνης συμφωνεί να εγκαταλείψει την Τρίπολη και αυτή να ανακηρυχτεί ελεύθερη πόλη χωρίς να έχει κανείς το δικαίωμα να την καταλάβει. Οι πολιτικοί και οι κοτζαμπάσηδες όμως καταπατούν την συμφωνία προκαλώντας την οργή του Κολοκοτρώνη, ο οποίος δίνει εντολή στον γιο του, Πάνο, να καταλάβει το Άργος και παράλληλα να λύσει την πολιορκία του Ναυπλίου. Αυτός με τη σειρά του ξεκίνησε να πολιορκεί την Τρίπολη.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι ο Παπαφλέσσας και ο Αναγνωσταράς είχαν προσχωρήσει ήδη στην κυβερνητική παράταξη δημιουργώντας τεράστιο πρόβλημα στον Κολοκοτρώνη και γενικότερα στους Φιλικούς. Με αυτά τα δεδομένα η αποτυχία της αντικυβερνητικής παράταξης του Κολοκοτρώνη ήταν κάτι περισσότερο από σίγουρη. Οι ψύχραιμες φωνές για συμβιβασμό επικράτησαν και ο Κολοκοτρώνης, βλέποντας την αδυναμία του, αναγκάστηκε να συρθεί σε συνδιαλλαγή με τον Γ. Κουντουριώτη και μετά από κοπιαστικές συζητήσεις επιτεύχθηκε συμφωνία για τερματισμό των εχθροπραξιών στις 22 Μαΐου

1824 και παρά τις αντιρρήσεις των Ύδραίων, οι οποίοι ήθελαν ολοκληρωτική καταστροφή του Κολοκοτρώνη. Οι κοτζαμπάσηδες και συγκεκριμένα οι Λόντος και Ζαΐμης, ύστερα από διαπραγματεύσεις, έγιναν κύριοι του Ναυπλίου. Ο Κολοκοτρώνης αναγνώρισε την κυβέρνηση Γ. Κουντουριώτη, η οποία στις αρχές Ιουλίου χορήγησε αμνηστία στους αντιπάλους της. Έτσι επήλθε μια προσωρινή ανακωχή. Με το τελευταίο αυτό γεγονός κλείνει η πρώτη φάση του ελληνικού εμφυλίου πολέμου της περιόδου 1823-1824.

Β' φάση του Εμφυλίου (Ιούλιος 1824 - Ιανουάριος 1825)

Σχεδόν αμέσως μετά το τέλος της Α' φάσης του Εμφυλίου, η νικήτρια φατρία του Γ. Κουντουριώτη και του Μαυροκορδάτου άρχισε να ταλανίζεται από εσωτερικές

ΔΥΝΑΤΑ & ΑΘΛΗΤΙΚΑ

με τον Ιγκόρ Σουχοπάροβ

ΓΗΠΕΔΑ ΚΑΙ ΒΙΑ

«Μια σπίθα αρκεί να φέρει την καταστροφή», λέει το σλόγκαν της Πυροσβεστικής για τις πυρκαγιές στα δάση. Το ίδιο σλόγκαν μπορούμε να το μεταφέρουμε και για τα γήπεδα (κυρίως του ποδοσφαίρου). Πόσοι από εμάς δεν έχουμε τύχει θεατές σε σκηνές άγριου ξυλοδαμού στο γήπεδο. Κι εντάξει να είσαι θεατής. Άμα είσαι εκ των πρωταγωνιστών τι γίνεται; Δεν είναι σπάνιο μετά π.χ. από ένα σκληρό φάουλ ή μια απόφαση του διαιτητή να ακολουθήσουν μια σειρά αντιδράσεων. Οι παίχτες να δέρνονται με τους αντίπαλους. Οι παίχτες να δέρνουν το διαιτητή. Οι διαιτητές να δέρνονται μεταξύ τους (έχει συμβεί και αυτό). Ο πάγκος της μιας ομάδας αλαλάζοντας να επιτίθεται στον αντίπαλο πάγκο. Στην εξέδρα οι μισοί θεατές να ξυλοκοπούνται με τους άλλους μισούς. Το ξύλο μεταφέρεται έξω από το γήπεδο στους γύρω δρόμους με τον καθιερωμένο πλέον πετροπόλεμο με τους αστυνομικούς. Και τελειώνει στα...καφενεία μεταξύ αυτών που έβλεπαν το παιχνίδι από την τηλεόραση.

Τα παραπάνω δεν είναι ανάγκη να συμβούν με τη σειρά που περιγράφονται. Μπορούν να συμβούν ασχέτως σειράς. Για ποιο λόγο όμως λειτουργούμε βίαια και γιατί εκδηλώνεται αυτή η συμπεριφορά μας συνήθως στα γήπεδα; (Αν και μετά τα τελευταία γεγονότα θα λέγαμε ότι η βία συνήθως εκδηλώνεται έξω από τα γήπεδα αλλά εδώ θα ασχοληθούμε με την βία που αφορμή της είναι τα αθλητικά γεγονότα). Γιατί για παράδειγμα όταν μας έρχεται το εκκαθαριστικό της εφορίας δεν πάμε να πιάσουμε τον έφορο και να τον σπάσουμε στο ξύλο αλλά πάμε με σχεδόν υποτακτικό τρόπο και όταν είμαστε στο γήπεδο και διαφωνούμε με την απόφαση του διαιτητή δεν διστάζουμε να αρπάξουμε ένα καδρόνι και να τον κνηγήσουμε;

Η βία στον αθλητισμό δεν είναι μόνο φαινόμενο των καιρών μας. Υπάρχει από αρχαιοτάτων χρόνων. Παρόλο που οι Ολυμπιακοί Αγώνες της αρχαιότητας ήταν προϊόν της υψηλά ανεπτυγμένης πολιτιστικά ελληνικής κοινωνίας διαπιστώνουμε ότι στο πρόγραμμα των αγώνων περιλάμβανε και τα ιδιαίτερος βίαια αθλήματα του παγκρατίου και της πυγμαχίας. Έχουν καταγραφεί πολλοί θάνατοι αθλητών κατά την διάρκεια αυτών των αθλημάτων χωρίς ωστόσο να θεωρείται κάτι το αρνητικό ή το επιλήψιμο. Το να σκοτωθεί, να τραυματιστεί βαριά ή να μείνει ανάπηρος στην υπόλοιπη ζωή του κάποιος αθλητής ήταν γνωστό και πιθανό. Στα μετέπειτα ρωμαϊκά χρόνια που ακολούθησαν έχουμε τις μονομαχίες στις αρένες. Μονομαχίες μεταξύ των μονομάχων μέχρι θανάτου και μεταξύ των λιονταριών με τους

μονομάχους. Είναι γνωστό το : "Χαίρε Καίσαρ, οι μελλοθάνατοι σε χαιρετούν". Στο Βυζάντιο αργότερα έχουμε τις ιπποδρομίες. Έντονος φανατισμός, έχουν χωριστεί σε δυο φατρίες: τους Πράσινους και τους Βένετους. Εδώ συμμετέχουν και οι βασιλιάδες. Στη μεροληψία μάλιστα του βασιλιά Ιουστινιανού υπέρ των Βένετων αποδίδεται και η πρώτη αρχή των ταραχών το 532 μ.χ. που κατέληξε στη στάση του Νίκα κατά την οποία σφάχθηκαν μέσα στον ιππόδρομο 30 χιλιάδες άνθρωποι και πυρπολήθηκε ένα μεγάλο μέρος της πόλης. Και μετά εμείς γκρινιάζουμε για λίγες σπασμένες βιτρίνες γύρω από το γήπεδο της Τούμπας. Αργότερα στο Μεσαίωνα έχουμε τις κονταρομαχίες γνωστές ως Τουρναμέντα. Εκεί οι ηττημένοι γίνονταν... σουβλάκια από τα κοντάρια των νικητών. Και ερχόμαστε στον 14ο αιώνα στην Αγγλία που ανακαλύπτεται ένα άθλημα αγαπητό στις λαϊκές μάζες, ταυτόχρονα βίαιο και αιματηρό ώστε διατάρασσε τη δημόσια τάξη, με το όνομα football. 23 βασιλικά διατάγματα εξεδόθηκαν για να το σταματήσουν.

Ενδιαφέρον έχει εδώ να δούμε τους πρώτους κανονισμούς για το ποδόσφαιρο το 1845 από το σχολείο του Rugby:

- Το βίαιο μαρκάρισμα επιτρέπεται μόνο όταν ο αντίπαλος κοντρολάρει τρέχοντας την μπάλα.
- Κανένας παίχτης δεν επιτρέπεται έξω από την δική του πλευρά να κλωτσήσει τον αντίπαλο.
- Ένας παίχτης όταν πάει να μαρκάρει κάποιον αντίπαλο επιτρέπεται να τον πιάσει μόνο από το ένα χέρι αν αυτός προσπαθήσει να τον ρίξει κάτω τότε μπορεί να τον κλωτσήσει ελεύθερα
- Κανένας παίχτης δεν επιτρέπεται να έχει στις σόλες ή στα τακούνια των παπουτσιών του σιδερένιες πρόκες ή σκάρες.
- Έχω την εντύπωση ότι αυτοί οι κανονισμοί δεν έχουν καταργηθεί ακόμα από μερικές ομάδες του Τοπικού μας πρωταθλήματος.

Είναι γεγονός ότι ο αθλητισμός σαν σωματική δραστηριότητα και σαν θέαμα προσελκύει μεγάλες μάζες ανθρώπων (κυρίως το ποδόσφαιρο). Όμως στα

επεισόδια που γίνονται μέσα κι έξω από το γήπεδο δεν συμμετέχουν όλοι σ' αυτά αλλά ένα μέρος μόνο. Ποιοί είναι αυτοί και γιατί συμπεριφέρονται έτσι;

Ένα μεγάλο πρόβλημα της σύγχρονης κοινωνίας είναι οι ψυχικές ασθένειες. Κατά έναν πολύ συγκρατημένο υπολογισμό, σύμφωνα με τους ειδικούς, το 15% του συνολικού πλυθησμού έχει ανάγκη ψυχιατρικής παρακολούθησης. Ένας γιατρός σε κάποιο σεμινάριο αθλητικής ψυχολογίας είχε πει: **"Τα γήπεδα είναι οι μεγαλύτεροι χώροι συγκέντρωσης ψυχασθενών"**. Ξέρετε πόσοι παλαβιάρηδες μαζεύονται κάθε Κυριακή σε αυτά; "Φανταστείτε να κάθονται και μαζί στην εξέδρα όλοι αυτοί".

Η φτώχεια, με την έννοια της δυσκολίας απόκτησης κάποιων βασικών καταναλωτικών αγαθών δημιουργεί αισθήματα ανισότητας και κατωτερότητας. Αν σ' αυτούς προσθέσουμε τους χρήστες ναρκωτικών, αυτούς που ζουν στο περιθώριο και αυτούς που έχουν χάσει τις ηθικές τους αξίες (κλέφτες, απατεώνες κ.ά.) έχουμε ένα μεγάλο ρεζερβουάρ ανθρώπων. Από αυτούς τώρα αντλούνται εκείνα τα άτομα που προβαίνουν σε βίαιες και επιθετικές ενέργειες γιατί οι κοινωνικές συνθήκες τους γεμίζουν με άγχος, φόβο, απελπισία, απόγνωση, επιθετικότητα που τους φορτίζουν με επιθετικά συναισθήματα, τα οποία περιμένουν την ευκαιρία να έρθουν στην επιφάνεια και να εκφραστούν με βίαιες ενέργειες εκεί όπου μπορούν και όπου τους δίνεται η ευκαιρία, γιατί είναι απογοητευμένοι και θέλουν να εκδικηθούν την κοινωνία στην οποία ζουν και την οποία θεωρούν σαν τον κύριο φταίχτη για την προσωπική τους κατάντια ή ταλαιπωρία.

Ο βασικότερος παράγοντας της δημιουργίας των βιαιοτήτων μέσα στο γήπεδο είναι οπωσδήποτε η δομή του αθλήματος. Σε αθλήματα όπου η νίκη στηρίζεται στο βαθμό δεξιότητας όπως π.χ. στην ενόργανη και ρυθμική γυμναστική, στις καταδύσεις, στο σκι ή στα αθλήματα που οι αθλητές αγωνίζονται ο ένας μακριά από τον

ΒΙΑ ΚΑΙ ΓΗΠΕΔΑ

συνέχεια από τη σελίδα 8
 άλλον π.χ. στην κολύμβηση, στο τένις, στους δρόμους, στις ρίψεις η δημιουργία επιθετικής συμπεριφοράς είναι ανύπαρκτη ή ελάχιστη. Δεν έχω δει ποτέ π.χ. στο Ρολαν Γκαρός τις τενίστριες να μαλιοτραβιούνται μεταξύ τους ή στις καταδύσεις οι αθλητές να κάνουν «πατητή» μεταξύ τους. Αντίθετα αθλήματα που στηρίζονται στο δυναμισμό και οι αθλητές έρχονται σε άμεση σωματική επαφή τότε η παραγωγή βίας είναι αναπόφευκτη π.χ. αμερικανικό φουτμπόλ, ποδόσφαιρο, ράγκμπι κ.ά..

Εδώ πρέπει να πούμε ότι οι κανονισμοί κάθε αθλήματος παίζουν καθοριστικό ρόλο για την αποφυγή βιαιοτήτων. Για παράδειγμα στο μπάσκετ, ενώ είναι άθλημα με σωματική επαφή η επιθετική συμπεριφορά που παρατηρείται είναι συγκριτικά πολύ μικρότερη από τα προαναφερθέντα αθλήματα. Αυτό έγκειται στο γεγονός ύπαρξης σαφών και αυστηρών κανονισμών που δεν αφήνουν περιθώρια παρερμηνείας. Από την άλλη πλευρά εκεί που οι κανονισμοί δεν είναι απόλυτα σαφείς δεν υπάρχει ταύτιση απόψεων και κατά συνέπεια δημιουργούνται ευκολότερα βίαιες σκηνές π.χ. το οφ σάιντ, το πέναλτυ, το πλεονέκτημα, η πρόθεση κ.ά.

Υπάρχουν κι άλλες παράμετροι που καθορίζουν τη στάθμη και τη σημασία ενός αγώνα όπως:

- Το σκορ. Αλλιώς παίζεις όταν κερδίζεις με 6-0 κι αλλιώς όταν το σκορ είναι ισόπαλο ή χάνεις με μικρή διαφορά.

- Το εκτός ή εντός έδρας παιχνίδι. Όταν είσαι γηπεδούχος πλεονεκτείς από τη γνώση του χώρου, τη συμπαράσταση των φιλάθλων και γενικά την ασφάλεια που σου δίνει το οικείο περιβάλλον. Από την άλλη αγχώνεσαι για να μην απογοητεύσεις τους οπαδούς σου. Σαν φιλοξενούμενος προσπαθείς με δυναμικό παιχνίδι να αντιστρέψεις τα παραπάνω αντίπαλα πλεονεκτήματα.

- Η σημασία του αγώνα. Αλλιώς αγωνίζεσαι στον τελικό του κυπέλλου κι αλλιώς στους αγώνες πρόκρισης στη φάση των ομίλων.

- Η θέση των ομάδων στο βαθμολογικό πίνακα. Όσο πιο κοντά βρίσκονται τόσο πιο δυνατά παίζουν.

- Η θέση των παιχτών στο παιχνίδι. Αλλιώς αγωνίζεται ο τερματοφύλακας, αλλιώς ο αμυντικός και αλλιώς ο επιθετικός.

- Η θέση των παιχτών στο παιχνίδι. Αλλιώς αγωνίζεται ο τερματοφύλακας, αλλιώς ο αμυντικός και αλλιώς ο επιθετικός.

Ο προπονητής ασκεί μεγάλη επιρροή στον αγωνιστικό τρόπο της ομάδας του.

Υπήρχαν προπονητές (δυστυχώς υπάρχουν ακόμα) οι οποίοι έλεγαν στους παίκτες τους «ή η μπάλα ή ο παίχτης θα περάσουν. Και οι δυο ποτέ». Ή ακόμα θεωρούσαν ότι κάθε παιχνίδι της ομάδας τους ήταν και μια πολεμική σύρραξη και αυτός είναι ο Λεωνίδας με τους παίκτες του να είναι οι 300 και οι αντίπαλοι να είναι οι Πέρσες. Αποτέλεσμα; μετά από κάθε παιχνίδι ο γιατρός του αγώνα να έχει τρέξει πιο πολύ από τους παίκτες.

Η διαιτησία. Αυτός που θα πληρώσει τα...σπασμένα για την κακή εμφάνιση της ομάδας, για τα λάθη της άμυνας και του τερματοφύλακα και τις άστοχες κινήσεις του προπονητή είναι, συνήθως, ο διαιτητής. Βέβαια κι αυτός με τις ενέργειές του κάποιες φορές καταστρέφει παρά

διευκολύνει έναν αγώνα.

Ένας άλλος πάρα πολύ σοβαρός λόγος για την επιθετική συμπεριφορά αθλητών και θεατών είναι τα ΜΜΕ. «Πόλεμος στη Τούμπα». «Καζάνι που βράζει το Χαριλάου» «Κόλαση το Καραϊσκάκη», «Ανοιχτός ο τάφος του Ινδού»(παλαιότερα). Με τέτοια και άλλα χειρότερα πρωτοσέλιδα είναι δυνατόν διαβάζοντάς τα ο κάφρος οπαδός να περιμένει τους αντιπάλους του με...λουλούδια;

Όμως ο αθλητισμός (βασικά ο ανταγωνιστικός) πέρα από ψυχαγωγία και θωράκιση της υγείας, που αυτό μόνο θα έπρεπε να είναι, έχει καταντήσει μέσο πολιτικοποίησης και εμπορευματοποίησης. Ένα από τα πολλά παραδείγματα είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες στο Βερολίνο το 1936 όπου ο Χίτλερ τους χρησιμοποίησε για να προπαγανδίσει το πολιτικό του σύστημα.

Τα χρήματα που διακινούνται στον αθλητισμό είναι τεράστια. Ένας μέτριος ποδοσφαιριστής αμείβεται πολύ περισσότερο από τον... πρωθυπουργό. Οι παράγοντες που έχουν επενδύσει πολλά χρήματα στα σωματεία απαιτούν κέρδη. Έτσι έρχεται η πίεση σε παίκτες, προπονητές με αποτελέσματα την υπερπροπόνηση, τα αναβολικά και άλλα αθέμιτα μέσα (π.χ. χρηματισμός διαιτητών, αντιπάλων παιχτών κ.ά.). **Εξάλλου οι ίδιοι οι παράγοντες καλλιεργούν στις τάξεις των ομάδων τους θερμοκέφαλους οπαδούς γιατί με αυτό τον τρόπο ασκούν ψυχολογική ή άλλη πίεση στους διαιτητές και αντιπάλους για να**

αποκομίσουν θετικά αποτελέσματα.

Οι λύσεις και οι προτάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος της βίας στα γήπεδα είναι πάρα πολλές και αρκετές μπορούν να είναι άμεσα εφαρμόσιμες. Όμως τίποτα δεν θα γίνει εάν πρώτα εμείς που ασχολούμαστε επαγγελματικά με τον αθλητισμό δεν διδάξουμε στους αθλητές ή στους μαθητές μας τα Ολυμπιακά ιδεώδη και τις ηθικές αξίες. Ξεκινώντας από τον παιδικό, ερασιτεχνικό αθλητισμό να αποκτήσουν τουλάχιστον οι άμεσα εμπλεκόμενοι παιδεία. Και μετά να στραφούμε στους αρμόδιους πολιτειακούς φορείς: τοπικές ενώσεις, διαιτησία, ΕΠΟ, αστυνομία, Τύπο, κ.λπ.

Στο κάτω-κάτω η αποφυγή της βίας στα γήπεδα κάνει και καλό στην ... υγεία μας.

Η ΒΙΑ ΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ. ΤΙ ΦΤΑΙΕΙ ΤΕΛΙΚΑ;

Τις τελευταίες μέρες είμαστε επηρεασμένοι από τα πρόσφατα επεισόδια που έλαβαν χώρα στα ελληνικά γήπεδα, από τα γήπεδα της Α' Εθνικής ως τα ερασιτεχνικά πρωταθλήματα. Αυτό μας δείχνει ότι αυτά τα περιστατικά λαμβάνουν χώρα ακόμη και αν δεν υπάρχει λόγος ή δόλος. Για αυτό και πρέπει να δούμε το συγκεκριμένο φαινόμενο λίγο πιο βαθιά και θα φέρω για παράδειγμα ένα απόσπασμα από ένα κείμενο του Ουμπέρτο Έκο: **«Ο ποδοσφαιρικός αγώνας και η συναυλία pop μουσικής είναι εκδηλώσεις μιας μεγάλης επίδειξης φυσικής και ψυχικής ενέργειας. Και παρασύρουν το κοινό. Η αντίφαση σ' αυτές βρίσκεται στο γεγονός ότι κεντρίζουν τις επιθυμίες των θεατών, και έπειτα απαιτούν από αυτούς να μείνουν ακριβώς μόνο θεατές και να κοιτάζουν τους άλλους που ξοδεύουν ενέργεια. Έτσι η βία στα γήπεδα και στις μουσικές συναυλίες φαίνεται απλά να αποτελεί εκδίκηση του κοινού για την επιβολή της διαίρεσης της εργασίας ακόμα και στο παιχνίδι. Βλέποντας άλλους ανθρώπους, φημισμένους και καλοπληρωμένους, που ασκούν στο έπακρο των δυνατοτήτων τους το σώμα τους (πόδια, λαρύγγι, κοιλιά), οι θεατές αντιλαμβάνονται ότι τους αφαιρείται κάτι, δηλαδή το σώμα τους. Το ξαναπαίρνουν λοιπόν πίσω με τον πιο άμεσο, βίαιο τρόπο. Αν μας προσκαλέσουν σ' ένα γεύμα όπου πληρώνεται όποιος τρώει και πληρώνει όποιος κοιτάζει τους άλλους να τρώνε, είναι φυσικό να υπακούσουμε στο σύνθημα: «Να τα σπάσουμε όλα, τώρα αρχίζει η δικιά μας γιορτή!».** Τώρα, διατυπώνοντας τη δική μας άποψη, το πρόβλημα δε ξεκινά μέσα στο γήπεδο αλλά έξω, πολύ πριν ξεκινήσει ο αγώνας. Αν στην πραγματικότητα θέλουν να λύσουν τη βία στα γήπεδα θα πρέπει να κοιτάζουν βαθιά μέχρι τις ρίζες της ύπαρξης του προβλήματος, που είναι βαθύτατα κοινωνικό και πολύπλευρο. Για να μην κουράσουμε θα πούμε το εξής απλό: Οι άνθρωποι που ασκούν βία στα γήπεδα, όχι μόνο δεν πάνε κόντρα στην αδικία που τους σερβίρουν, αλλά το αντίθετο, λειτουργούν σαν όργανα της εξουσίας. Έτσι λοιπόν το πρόβλημα φαίνεται ότι είναι πάντα αυτά τα παιδιά στο πέταλο, ενώ στην πραγματικότητα τους χρησιμοποιούν με τον πιο χυδαίο τρόπο.

Τα γήπεδα, έτσι όπως λειτουργούν σήμερα είναι μια βαλβίδα αποσυμπίεσης των πραγματικών προβλημάτων, που αδυνατούμε να αντιμετωπίσουμε οργανωμένα και πολιτισμένα στην καθημερινότητά μας.

Μιχαήλ Τσουτσόγλου-Αλατίδης

γέλιο με τον Αρκά

Ο Αρκάς είναι Έλληνας καλλιτέχνης που ασχολείται με την τέχνη των Κόμικς. Ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του '80 δημοσιεύοντας τη σειρά "Ο Κόκκορας" στο περιοδικό Βαβέλ και στη συνέχεια στο ΠΑΡΑ ΠΕΝΤΕ και στο ΜΙΚΡΟ ΠΑΡΑ ΠΕΝΤΕ. Το έργο του αποτελείται κυρίως από σειρές με συγκεκριμένο θέμα - πρωταγωνιστές που δημοσιεύονται σε

περιοδικά και εφημερίδες και συγκεντρώνονται στη συνέχεια σε άλμπουμ.

Ένα από τα έργα, "Η Ζωή Μετά...", διακωμωδεί το θάνατο με σκηνές από το "άλλο βασίλειο".

Δουλειές του έχουν μεταφραστεί σε άλλες γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, ισπανικά, πορτογαλικά, πολωνικά, ρουμανικά, σέρβικα και βουλγάρικα). Το πραγματικό του όνομα καθώς και η ταυτότητά του, παραμένουν άγνωστα στοιχεία του εν λόγω συγγραφέως. Παρόλο που έχει αναφερθεί ως Αντώνης Ευδαίμων και Γεράσιμος Σπανοδημήτρης στα διάφορα κόμικς, εντούτοις θεωρούνται ως ψευδώνυμα.

Σοφιανού Μαρία

Π Ρ Ο Τ Α Σ Ε Ι Σ

βιβλία από τη βιβλιοθήκη του σχολείου μας

"Ο ΧΙΟΝΑΝΘΡΩΠΟΣ"

"ΣΥΝΤΟΜΑ ΘΑ ΠΕΣΕΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΧΙΟΝΙ".

Ένα αγοράκι ξυπνά και αναζητά τη μητέρα του. Όμως στο σπίτι δεν είναι κανείς και στον κήπο τους ανακαλύπτει έναν χιονάνθρωπο με το αγαπημένο φουλάρι της μητέρας του τυλιγμένο στον λαιμό του.

"ΤΟΤΕ ΘΑ ΞΑΝΑΚΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ". Καθώς ο Χάρι Χόλε και η ομάδα του ξεκινούν την έρευνά τους, ανακαλύπτουν έναν ανησυχητικό αριθμό γυναικών που έχουν χαθεί στη διάρκεια των τελευταίων χρόνων. Όταν διαπιστώνουν την εξαφάνιση και άλλης μιας γυναίκας, οι χειρότερες υποψίες του Χάρι Χόλε επιβεβαιώνονται: για πρώτη φορά στην καριέρα του θα πρέπει να αντιμετωπίσει έναν σήριαλ κίλερ που παίζει στην έδρα του. Μόλις πέφτει το πρώτο χιόνι, στην αυλή ενός σπιτιού εμφανίζεται ένας ασυνήθιστος χιονάνθρωπος. Σε αυτό το σπίτι η γυναίκα έχει εξαφανιστεί μυστηριωδώς την ώρα που ο σύζυγός της έλειπε ταξίδι και ο γιός της κοιμόταν. Ο χιονάνθρωπος αντί να κοιτάζει στο δρόμο κοιτάζει στο παράθυρο της κρεβατοκάμαρας του σπιτιού και στο λαιμό του φορά το μαντήλι της εξαφανισμένης γυναίκας. Την υπόθεση αναλαμβάνει ο αστυνομικός Χάρι Χόλε, ο οποίος στη συνέχεια θα ανακαλύψει ότι στο "στομάχι" του χιονάνθρωπου υπάρχει το κινητό της γυναίκας. Παρά τις επιφυλάξεις της αστυνομίας, που ισχυρίζεται ότι στη Νορβηγία δεν υπάρχουν σήριαλ κίλερ ο ντετέκτιβ Χόλε που έχει εκπαιδευτεί στην Αμερική είναι βέβαιος ότι περί αυτού πρόκειται. Η εξέλιξη της έρευνας, η οποία φέρνει το φως και άλλες περίεργες εξαφανίσεις γυναικών στην περιοχή συνοδευόμενες πάντοτε από την εμφάνιση ενός χιονάνθρωπου, πείθει τον ντετέκτιβ Χόλε ότι ο δολοφόνος επιδιώκει τη δημοσιότητα και εμμέσως πλην σαφώς προκαλεί τον ίδιο και τις ικανότητές του σε ένα επικίνδυνο και νοσηρό παιχνίδι της γάτας με το ποντίκι. Ένας σήριαλ κίλερ που φέρνει στο νου το μυθιστόρημα Bloody Work του Michael Connelly το οποίο είχε μεταφερθεί στον κινηματογράφο το 2002 από τον Clint Eastwood.

Jo Nesbo

Ο Jo Nesbo γεννήθηκε στις 29 Μαρτίου 1960 στο Όσλο. Σπούδασε οικονομικά και εργάστηκε ως δημοσιογράφος. Το 1997 κυκλοφόρησε το πρώτο μυθιστόρημα με τίτλο The Bat Man, το οποίο ήταν και το πρώτο της σειράς με πρωταγωνιστή τον ντετέκτιβ Χάρι Χόλε. Διάσημος σήμερα όσο και ο καλτ ντετέκτιβ του, βλέπει τα βιβλία του να ξεπερνούν τα 14.000.000 αντίτυπα παγκοσμίως σε πωλήσεις και να εκδίδονται σε περισσότερες από 40 χώρες. Είναι ο πιο επιτυχημένος συγγραφέας αστυνομικού στη Νορβηγία και κάτοχος ενός εντυπωσιακού ρεκόρ στη Μ. Βρετανία: τα βιβλία του έχουν ξεπεράσει σε πωλήσεις τα 717.000 αντίτυπα μέσα στο 2011, που σημαίνει ότι ένα βιβλίο του πουλιέται ανά 27 δευτερόλεπτα. Το ρεκόρ αυτό τον κατατάσσει στη δεύτερη θέση της λίστας των πιο ευπώλητων συγγραφέων στη Μ. Βρετανία πιο ψηλά και από τον Stieg Larsson. Έχει τιμηθεί με τα πιο έγκυρα βραβεία, όπως τα The Riverton Prize (1997), The Glass Key (1998), The Bookseller's Prize (2000 και 2007), καθώς και με τις υψηλότερες διακρίσεις στη χώρα του. Το μυθιστόρημά του Νέμεσις ήταν υποψήφιο για το βραβείο Edgar Allan Poe (2010). Ζει μόνιμα στο Όσλο.

Το έβδομο βιβλίο της σειράς Χάρι Χόλε με τίτλο The Snowman θα μεταφερθεί στον κινηματογράφο από τον Μάρτιν Σκορσέζε.

"Ο μόνος ένοχος"

Ένα οχτάχρονο αγόρι βρίσκεται νεκρό σε μια παιδική χαρά. Ο Ντάνιελ Χάντερ, δικηγόρος στο Λονδίνο, εδώ και χρόνια αναλαμβάνει να υπερασπιστεί τις πιο απέλπιδες υποθέσεις. Η ζωή του όμως θα αλλάξει όταν θα γνωρίσει τον Σεμπάστιαν, τον εντεκάχρονο που κατηγορείται για τον φόνο του αθώου μικρού αγοριού στην παιδική χαρά. Ενώ ο Ντάνιελ καταδύεται στην ταραγμένη οικογενειακή ζωή του Σεμπάστιαν, ξυπνούν πρόσωπα από τη δική του πολυκύμαντη παιδική ηλικία: η βιολογική του μητέρα, η οποία ήταν βαθιά μπλεγμένη στα ναρκωτικά· οι ανάδοχοι οικογένειες, στις οποίες φιλοξενήθηκε· η Μίνι, η γυναίκα που τον υιοθέτησε και τον έσωσε με την αγάπη της, αλλά και τον πρόδωσε με τον χειρότερο τρόπο. Τι φρικτό έκανε η Μίνι και ο Ντάνιελ την απέκλεισε από τη ζωή του; Πώς συνδέεται αυτό με την υπόθεση που έχει αναλάβει; Γιατί ο Ντάνιελ φτάνει σε σημείο να αμφισβητεί ό,τι έως τώρα θεωρούσε ηθικό; Ψυχολογικό σασπένς και αστυνομικό μυστήριο σ' ένα πολυσυζητημένο διεθνές μπεστ σέλερ.

Lisa Ballantyne (Λίζα Μπαλαντάνιν)

Γεννήθηκε στο Αρμαντέιλ, στο Δυτικό Λόδιαν της Σκωτίας και σπούδασε στην Ακαδημία του Αρμαντέιλ και το Πανεπιστήμιο του Σεντ Άντριους. Έζησε και εργάστηκε για αρκετά χρόνια στην Κίνα και επέστρεψε στη Μ. Βρετανία το 2002 για να εργαστεί ως καθηγήτρια σε σχολείο και πιο πρόσφατα στο πανεπιστήμιο της Γλασκώβης, όπου και ζει. Αυτό είναι το πρώτο της μυθιστόρημα.

"ΕΛΑΦΗΒΟΛΙΩΝ"

(Ο ένατος μήνας, διάστημα περίπου 16 Μαρτίου–15 Απριλίου, Ημέρες 30).

Ετυμολογικώς η ονομασία Ελαφηβολιών προέρχεται από το ουσιαστικό Ελαφηβόλια (έλαφος+βάλλω), εορτή προς τιμήν της θεάς Αρτέμιδος (προστάτιδος του κυνηγίου).

Τα Ελαφηβόλια, άλλη ονομασία για τα Μεγάλα Διονύσια (ή αλλιώς : τα εν Άστει ή κατ' Άστυ Διονύσια, προς διάκριση από τα « κατ' αγρούς Διονύσια ») ήσαν η δεύτερη θεατρική περίοδος, μετά τα Λήναια, και προσήλκυαν πολλούς ξένους. Διαρκούσαν πέντε ημέρες, στην διάρκεια των οποίων επαρουσιάζοντο στην Αθήνα διάφορα θεατρικά έργα σε διαγωνισμό. Στις 9 τού μηνός επαρουσίαζαν τους διθυράμβους, στις 10 τού μηνός τις Κωμωδίες και από τις 11 μέχρι τις 13 του μηνός, τις τριλογίες. Μόνον κατά τον μήνα αυτόν επέτρεπε η θεά Άρτεμις το κυνήγι του ελαφιού.

Στο Κράτος της Ήλιδος ο μήνας αυτός ονομάζετο Ελάφιος.

Διθύραμβος

Ο διθύραμβος ήταν θρησκευτικό και λατρευτικό άσμα που τραγουδούσε ο ιερός θίασος των πιστών του Διονύσου, με συνοδεία αυλού, χορεύοντας γύρω από το βωμό του θεού. Ο ύμνος αυτός είναι πολύ πιθανό ότι περιείχε επιπρόσθετα μια αφήγηση σχετική με τη ζωή και τα παθήματα του θεού. Την απόδοση της αφήγησης αναλάμβανε ο πρώτος των χορευτών, ο εξάρχων, που έκανε την αρχή στο τραγούδι, ενώ Χορός 50 χορευτών, μεταμφιεσμένων ίσως σε τράγους, εκτελούσε κυκλικά (κύκλιοι χοροί) το διθύραμβο. Στην αρχή ο διθύραμβος ήταν αυτοσχέδιος και άτεχνος. Από την αυτοσχέδια αυτή μορφή των λαϊκών λατρευτικών εκδηλώσεων

Άρτεμις και Απόλλων. Αττική Κύλικα, 470 π.Χ. Αγγειοπλάστης Βρύγος, Λούβρο.

παράγονται τα τρία είδη της δραματικής ποίησης: η τραγωδία, η κωμωδία και το σατυρικό δράμα.

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Η προέλευση της τραγωδίας: από τη διονυσιακή λατρεία στο δραματικό είδος.

Ο Αριστοτέλης θεωρεί ότι η τραγωδία γεννήθηκε από τους αυτοσχεδιασμούς των πρωτοτραγουδιστών, «των έξαρχόντων τὸν διθύραμβον», και το διθύραμβο (Περὶ Ποιητικῆς, IV, 1449α).

Αρίων

Στην εξέλιξη του διθύραμβου από τον αρχέγονο αυτοσχεδιασμό σε έντεχνη μορφή συνέβαλε ένας σημαντικός ποιητής και μουσικός, ο Αρίων, που καταγόταν από τη Μήθυμνα της Λέσβου (6ος αι. π.Χ.). Σύμφωνα με μαρτυρία του Ηρόδοτου (I, 23), ο Αρίων πρώτος συνέθεσε διθύραμβο, του έδωσε λυρική μορφή και αφηγηματικό περιεχόμενο και τον παρουσίασε στην αυλή του φιλότεχνου τυράννου Περίανδρου, στην Κόρινθο. Ο Αρίων παρουσίασε τους χορευτές μεταμφιεσμένους σε Σατύρους, δηλαδή με χαρακτηριστικά τράγων, γι' αυτό και ονομάστηκε «ευρετής του τραγικού τρόπου». Οι Σάτυροι, που έως τότε ενεργούσαν ως δαίμονες των δασών, εντάχθηκαν στη λατρεία του Διονύσου και αποτέλεσαν μόνιμη ομάδα που ακολουθούσε παντού το θεό. Οι τραγόμορφοι αυτοί τραγουδιστές ονομάζονταν τραγωδοί (τράγων ωδή), δηλαδή άσμα Χορού που είναι μεταμφιεσμένος σε Σατύρους.

Θέσπις

Αμφορέας, 510-500 π.Χ. met museum

Στο κέντρο της σύνθεσης ο Διόνυσος κρατώντας κώνθαρο. Αριστερά και δεξιά του δύο Σάτυροι. Το διαφορετικό σ' αυτήν την παράσταση είναι η κασίκα, δίπλα στο Διόνυσο, που έχει πρόσωπο Σάτυρου.

Η προέλευση του είδους είναι καθαρά θρησκευτική. Στην πορεία της η τραγωδία διατήρησε πολλά διονυσιακά στοιχεία [Χορός, μεταμφίεση, σκευή (= ενδυμασία) ηθοποιών], τα θέματά της όμως δεν είχαν σχέση με το Διόνυσο [το «οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον» (= καμιά σχέση με το Διόνυσο) ήταν ήδη από την αρχαιότητα παροιμιακή φράση]. Ωστόσο, στα εξωτερικά της χαρακτηριστικά η τραγωδία ποτέ δεν απαρνήθηκε τη διονυσιακή της προέλευση (αποτελούσε μέρος της λατρείας του θεού, κατά τη διάρκεια των εορτών του, οι παραστάσεις γίνονταν στον ιερό χώρο του Ελευθερέως Διονύσου, οι ιερείς του κατείχαν τιμητική θέση στην πρώτη σειρά των επισήμων, οι νικητές των δραματικών αγώνων στεφανώνονταν με κισσό, ιερό φυτό του Διονύσου). Τη σύνδεση της τραγωδίας με τη λατρεία του Διονύσου μαρτυρεί και το θέατρο προς τιμήν του (Διονυσιακό), στη νότια πλευρά της Ακρόπολης, που σώζεται μέχρι σήμερα και η δομή του αποτέλεσε το πρότυπο για όλα τα μεταγενέστερα αρχαία θέατρα.

Το μεγάλο βήμα για τη μετάβαση από το διθύραμβο στην τραγωδία έγινε στις αμπελόφυτες περιοχές της Αττικής, όταν, στα μέσα του 6ου αι. π.Χ., ο ποιητής Θέσπις από την Ικαρία (σημ. Διόνυσο), στάθηκε απέναντι από το Χορό και συνδιαλέχθηκε με στίχους, δηλαδή αντί να τραγουδήσει μια ιστορία άρχισε να την αφηγείται. Στη θέση του έξαρχοντος ο Θέσπις εισήγαγε άλλο πρόσωπο, εκτός Χορού, τον υποκριτή (υποκρίνομαι = αποκρίνομαι) ηθοποιό, ο οποίος έκανε διάλογο με το Χορό, συνδυάζοντας το επικό στοιχείο (λόγος) με το αντίστοιχο λυρικό (μουσική): συνέπεια αυτής της καινοτομίας ήταν η γέννηση της τραγωδίας στην Αττική. Η πρώτη επίσημη «διδασκαλία» (παράσταση) τραγωδίας έγινε από το Θέσπη το 534 π.Χ., στα Μεγάλα Διονύσια. Ήταν η εποχή που την Αθήνα κυβερνούσε ο τύραννος Πεισίστρατος, ο οποίος ασκώντας φιλολαϊκή πολιτική ενίσχυσε τη λατρεία του θεού Διονύσου, καθιέρωσε τα «Μεγάλα ή εν Άστει Διονύσια» και η τραγωδία εντάχθηκε στο επίσημο πλαίσιο της διονυσιακής γιορτής.

Στην αττική γη οι μιμικές λατρευτικές τελετές -απομίμηση σκηνών καθημερινής ζωής, οι κλιματολογικές συνθήκες, αλλά, κυρίως, οι κοινωνικές συνθήκες (άμβλυνση συγκρούσεων) και η πολιτειακή οργάνωση με τους δημοκρατικούς θεσμούς οδήγησαν στη διαμόρφωση αυτού του λογοτεχνικού είδους.

Σε λίγες δεκαετίες, με τη γόνιμη επίδραση της επικής και της λυρικής ποίησης, την ανάπτυξη της ρητορείας, την εμφάνιση του φιλοσοφικού λόγου καθώς και την ατομική συμβολή προικισμένων ατόμων, η τραγωδία εξελίχθηκε ταχύτατα και διαμορφώθηκε σε ένα εντελώς νέο είδος με δικούς του κανόνες, δικά του γνωρίσματα και δικούς του στόχους.